

Det kom frem her tidligere i debatten, at fødevareromkostningerne for den enkelte familie i de seneste 50 år er faldet fra 40 pct. af indkomsten til 10 pct. af indkomsten; det er jo rigtigt, og det siger ikke engang hele sandheden. Det er endda et betydeligt højere fødevarerindtag, vi har i dag, end man havde for 50 år siden, så det er jo endnu mere grelt end det. Og en mindre del af de 10 pct. går endda tilbage til landbruget end delen af de 40 pct. i sin tid, så det er faktisk ganske fantastisk, hvad der er sket.

Det er jo det, der kendetegner vores samfund, at vi har fået råd til så meget andet end at spise os mætte. Vi spiser nemlig ikke længere for at stille vores sult, nej, det er da sådan et påskud, vi har; for mange af os er det jo, fordi vi godt kan lide det. Der er også nogle af os, det kan ses på, desværre.

Måske fordi vi har fået det bedre, er fødevareromkostningerne mindre betydningsfulde for os. Måske derfor har vi også fået overskud til at have mere opmærksomhed på mange ting, også på fødevarer kvaliteten, og hvor produkterne kommer fra. Vi er måske i virkeligheden alt for optaget af det, sådan på grænsen til det umoralske og usmagelige for mig en gang imellem. Vi har løst vores basale behov, og så får vi altså overskud til at se os lidt omkring. Hvis det så bare havde givet os bedre vaner, men det har det jo ikke. Der indtages stadig mere junkfood, flere halvfabrikata, masser af tilsætningsstoffer osv., og det har selvfølgelig også noget med de ændrede familiemønstre at gøre. Familierne tror ikke, at de har tid til at lave mad. De skal jo skynde sig ind og se fjernsyn i stedet for.

Men der er også en anden trend. Der er jo også en trend imod bedre råvarer, så der er nogle ting, der går imod hinanden. Den trend er måske endda sådan, at jeg synes, den kommer lidt over og bliver lidt for meget kejserens nye klæder, men jeg synes, det er positivt, at der er nogle, der vil købe kvalitet og erkender, at man skal give noget mere for fødevarerne.

Men det, der er kendetegnende i debatten og i samfundet, er, at forbrugere er blevet bange, men det er især det forkerte, de er bange for. Mange har den opfattelse, at fødevarer er giftige eller i hvert fald usunde. Men det er de ikke; det er det, de spiser, der er giftigt og usundt, hvis folk kan se forskellen. Det er alt det, der er foregået med fødevarerne, fra de forlod privatproducenten, og indtil de havner i munden, det er i den proces, at de er blevet giftige og usunde.

Fødevarerdebatten i Danmark er simpelt hen forskruet efter min mening, og derfor kan jeg da godt lide specielt en ramme på side 40 i fødevarereberetningen, hvor der står, at regeringen vil fastholde og styrke forskningen og udredningen vedrørende ernæring, specielt på følgende områder, og så står der noget om sundhedsfaglig dokumentation for sammenhænge, undersøgelser af fødevarer og kostvaner, afdækning af befolkningens vilkår for udvikling af sunde vaner, undersøgelser af befolkningens sundhed og sygelighed, sociokulturel forskning om, hvordan mad og måltider indgår i hverdagslivet, forskning i, hvordan kostvaner kan forandres, og hvordan sundhed og livskvalitet kan højnes.

Det er en rigtig god ramme, den dér. Det er nogle væsentlige ting, men så mangler man at føje til: Information, oplysning i massevis til forbrugere. Jeg var inde på i et tidligere debatindlæg, at vi skal tilbage til den gammeldags køkkenskole eller noget i den retning i skolerne, og jeg tror, at vi skal tilbage til noget i retning af Husholdningsrådets 5 minutter én gang om dagen i radioen. Vi har jo masser af plads i de elektroniske midler til at bruge 5 minutter om dagen på den slags ting. Og det kunne virkelig gøre noget ved det.

Faktuel viden trænger vi til. Folk har simpelt hen ikke viden om fundamentale sammenhænge, om protein, kulhydrater, fedt osv., og hvordan vores kost er sammensat. Derimod tror de, at der er masser af medicinrester og pesticidrester i danske råvarer. Det er der ikke; det er der derimod i de importerede.

Og så vil jeg sige, at vi trænger ikke til functional food. Vi skal og vi bør kunne opretholde vores helbred og mætte os med det, vi kan spise, hvis vi køber almindelige, fundamentale fødevarer. Vi trænger derimod igen og igen til oplysning.

Vi trænger efter min mening heller ikke til bepisning i skolerne. Det er at reparere på et symptom i stedet for på en årsag, og det mener jeg simpelt hen ikke vi skal bøje os for. Jeg mener, at det er at tage ansvaret fra hjemmene og i endnu højere grad sige til hjemmene: Jamen I kan bare fortsætte med jeres dårlige vaner og jeres livsstil. Igen og igen: Oplysning ud til folk.

Functional food bør forbydes. Man kunne måske forestille sig, at det skulle være tilladt i ulande, hvor man kunne forestille sig, at man gennem genmodificerede organismer kunne forbedre f.eks. ris, hvor det er problemet, at man har et meget ensidigt fødeindtag.